

UKJ nyt

FUCIO:n kevätkokous 16.4.2013

Ari Ahlqvist

Mikä?

- Uusi Kirjastojärjestelmä
  - Kaikille kirjastosektoreille soveltuva järjestelmäkokonaisuus verkkopalveluna
- Ei ILS, vaan modulaarinen järjestelmäkokonaisuus
  - Päätoiminnot muodostavat omat moduulinsa, mutta voivat koostua useista pienemmistä moduuleista
  - Kirjastot käyttävät tarvitsemiaan moduuleita
- UKJ muodostaa Finnan ja Melindan kanssa suuremman kirjastoille suunnatun palvelukokonaisuuden

Miksi uusi kirjastojärjestelmä

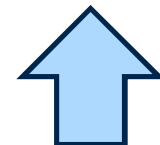
- Kaikkien kirjastosektoreitten kirjastojärjestelmät vanhenemassa lähivuosina
- Tarvetta uudelle järjestelmälle myös metatiedon formaattien kehityksestä
  - FinMARC → MARC 21 → RDA-pohjaiset metatietoformaatit
  - Linkitetty (avoin) data
- Perinteiset ILS:t eivät täytä enää muuttuneen toimintaympäristön asettamia vaatimuksia
- Uuden kirjastojärjestelmäkokonaisuuden muut osat (Finna, Melinda) tarvitsevat täydennykseksi järjestelmän, joka kattaa kokonaisuuden muut toiminnot

UKJ:n päämodulit

- Aineiston kuvailu ja kokoelmien hallinta
  - Formaattiriippumaton luettelointityökalu
  - Avoin tuotantoympäristö, jossa voi hyödyntää nykyistä joustavammin avoimia sanastoja, rekistereitä ja valmiita metatietosettejä
- Aineiston käyttö, lainaus ja kaukopalvelu
  - Mahdollistaa yhteiskäytön kirjastojen välillä
- Aineiston hankinta ja elinkaaren hallinta
  - Pyrkimys yhteiseen työkaluun kaikenlaisen aineiston hankinnassa
- Rajapinnat hallinnollisiin järjestelmiin ja muihin järjestelmiin
  - Mm. käyttäjätunnistus, taloushallinto, tilastointi, opinto- ja tutkimushallinnot...

Asiakasliittymät

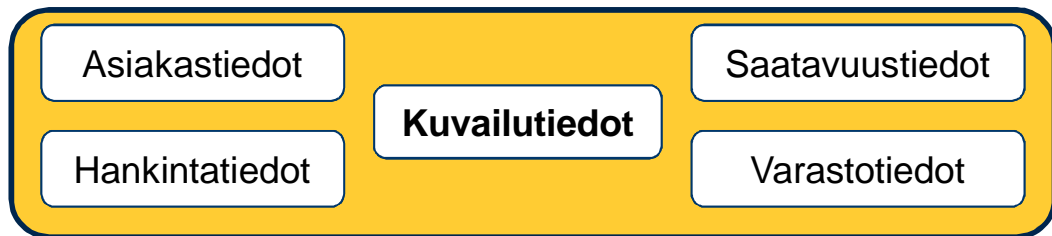
*Kunkin tietokannan omat
OPACit
Eri Nelli-instanssit*

Hakuindeksit

Kirjastojärjestelmät

Virkailijan liittymät
•Aineiston Laina
•(Luettelointi)
Hallintaliittymä

Replikointi

Poiminta

Melinda

KIRJASTO-
VERKKO-
PALVELUT

Finna,
Melinda ja
kirjasto-
järjestelmät
lähitulevai-
suudessa

Finna

Asiakasliittymä

- Kansallinen näkymä
- Sektorinäkymä
- Kirjaston oma näkymä

Hallintaliittymä

Kirjastojärjestelmät

Virkailijan liittymät

- Lainaus
- Hankinta
- (Luettelointi)

Hallintaliittymä

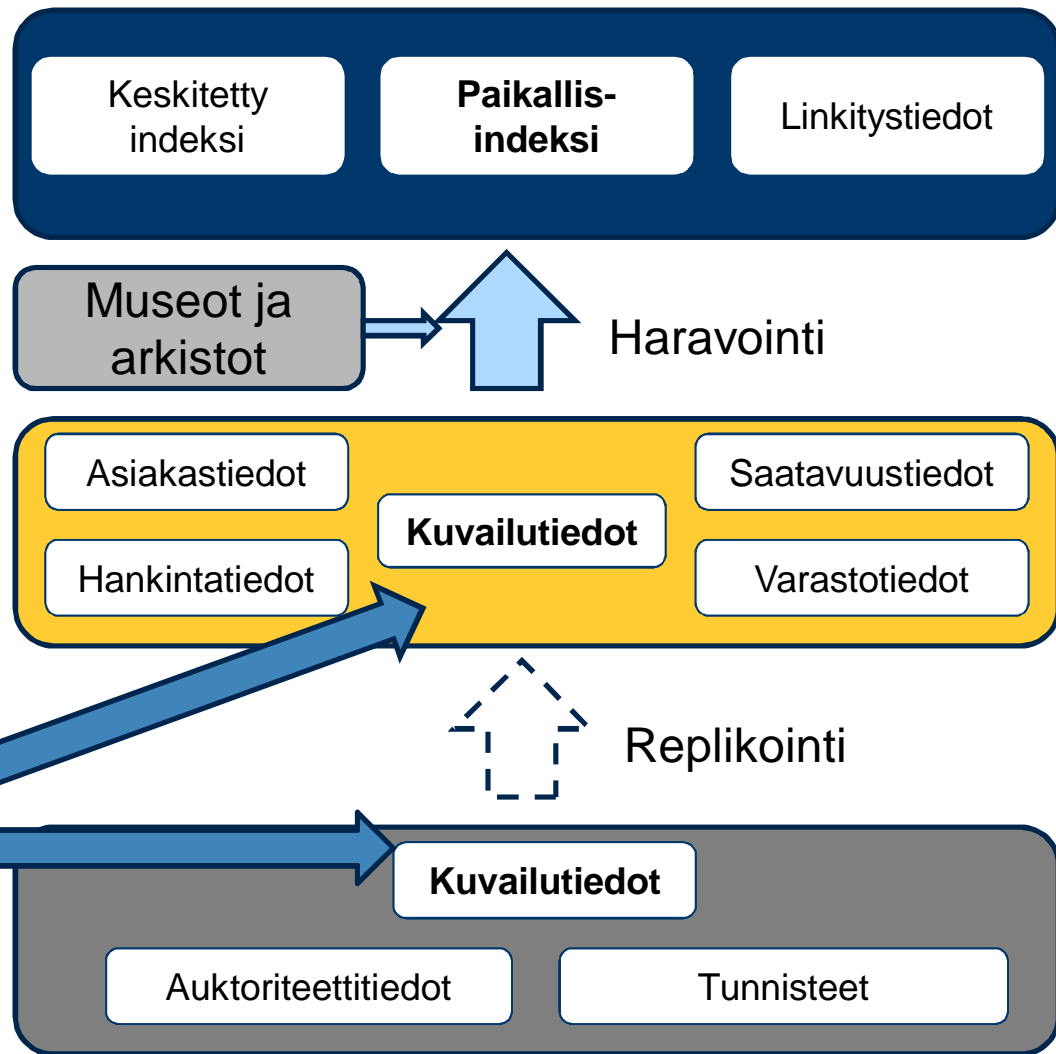
Poiminta

Luettelointi-
työkalu

KIRJASTO-
VERKKO-
PALVELUT

Melinda

- (Kuvailu)

Finna

Asiakasliittymä

- Kansallinen näkymä
- Sektorinäkymä
- Kirjaston oma näkymä

Hallintaliittymä

UKJ

Hallintatyökalu

Hankintatyökalu

Lainaustyökalu

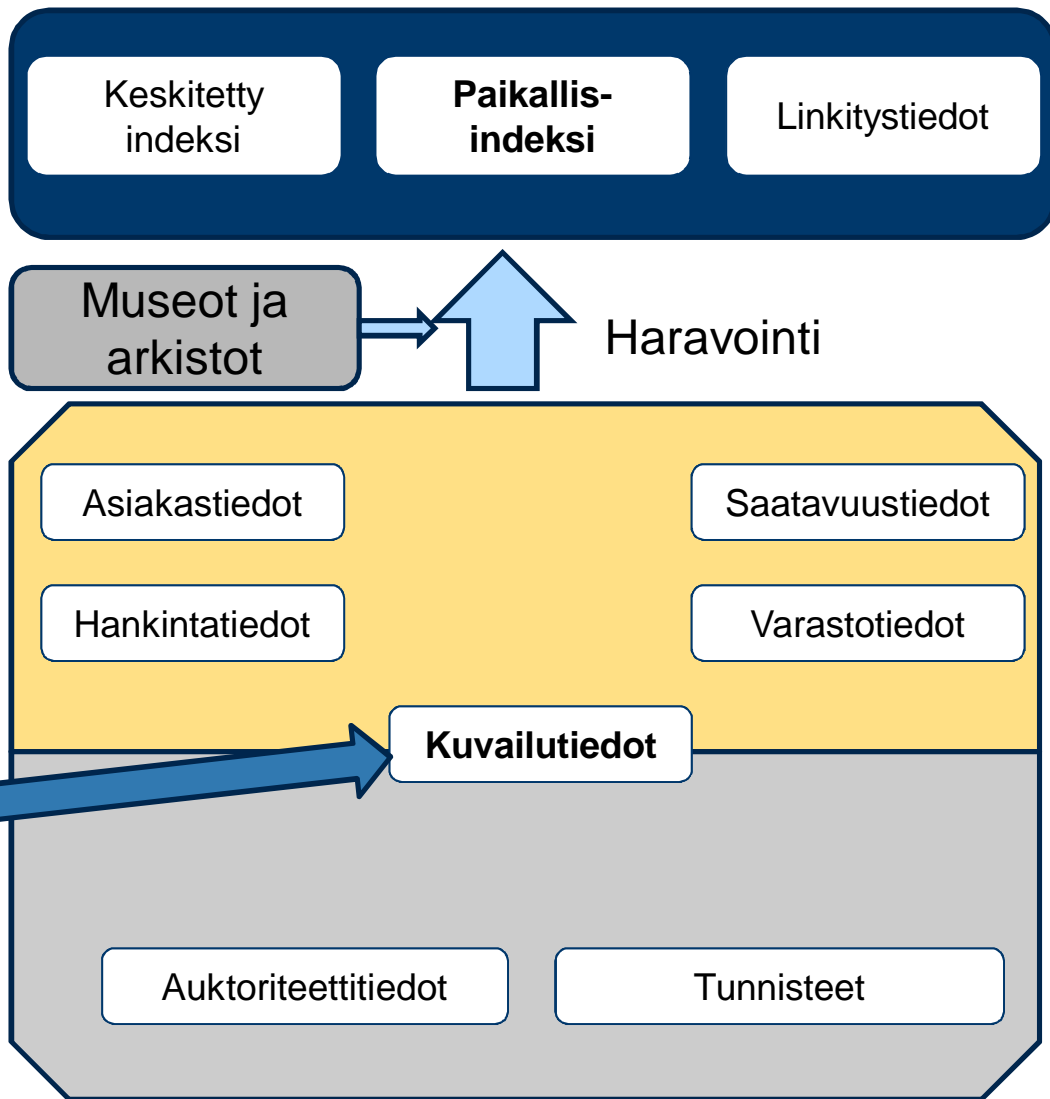
Luettelointityökalu

Melinda

Muut järjestemät

Poiminta

KIRJASTO-
VERKKO-
PALVELUT

Yksi järjestelmäkokonaisuus – eri tahdit

- [Melinda](#) toimii ja laajenee
- [Finna](#) pian tuotannossa
- UKJ vasta suunnittelupöydällä
- Järjestelmäkokonaisuus rakentuu usean vuoden ja mutkan kautta

UKJ:n vaiheita

- Valmisteluprojekti huhtikuu 2011 – 31.12.2012
  - Valmisteluasiakirja, jonka pohjalta UKJ suunnitellaan
- Suunnitteluprojekti 2013
  - **Tarkka projektikuvaus ja vaatimusmäärittely** aikatauluineen ja vaiheistuksineen
  - OKM:n rahoitus
- Hankintaprojekti 2014? ->
  - Tekee/teettää/ostaa/...
- Käyttöönottoprojekti 2016? ->
  - Vaiheittain, lomittunee osin hankintaprojektin kanssa

Valmistelutyössä tehtyjä UKJ:n strategisia perusvalintoja

- Avoin lähdekoodi
- Integroituminen muuhun kansalliseen palvelukokonaisuuteen
- Olemassa olevan tiedon hyödyntäminen
- Moduulirakenne
- Kirjastojen yhteistyö

Suljettu koodi vaihtoehtona?

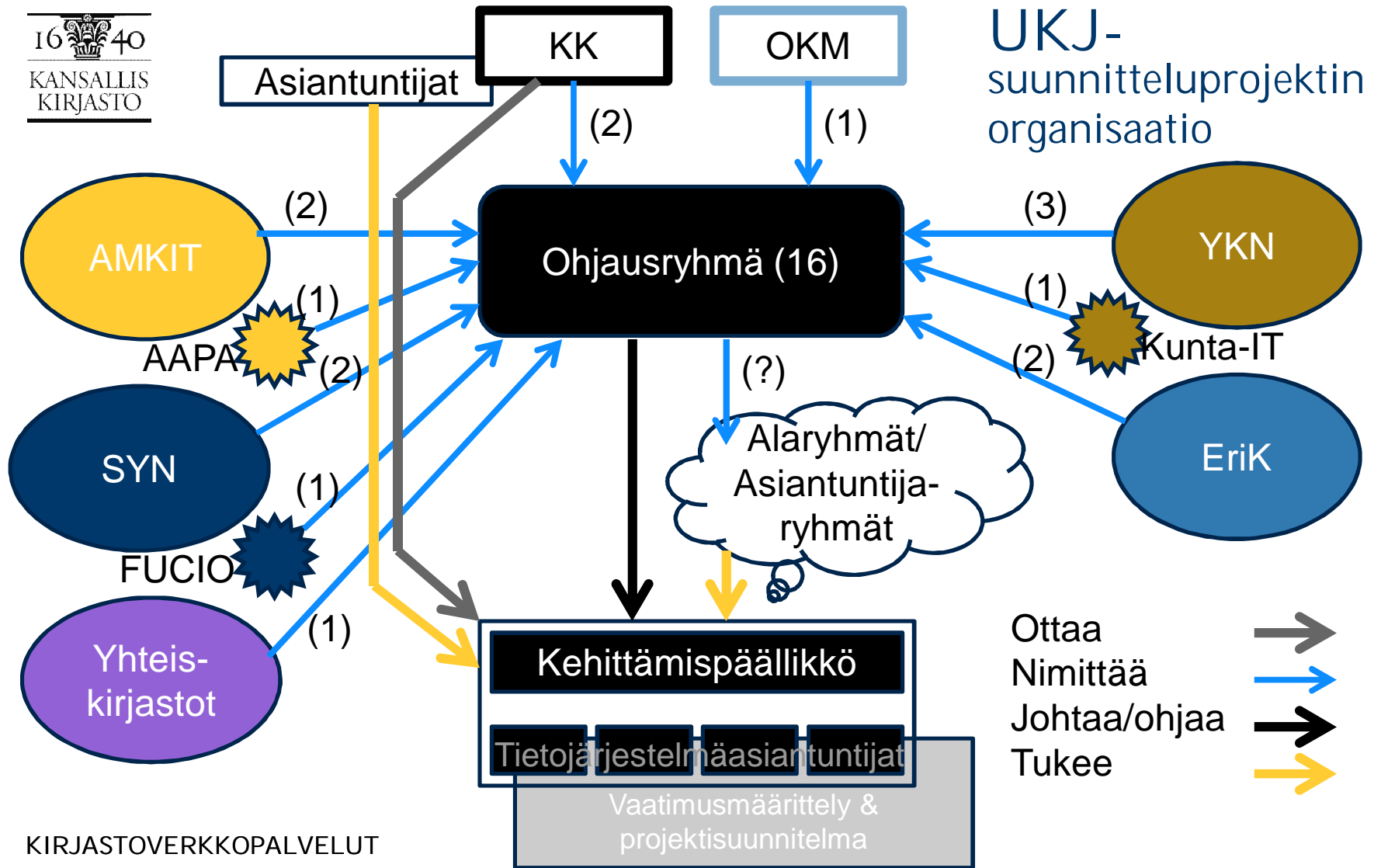
- Johtavilla kirjastojärjestelmien toimittajilla kehittellillä omat modulaariset ratkaisunsa
  - Asiakasliitymän ja muun järjestelmän erottaminen
  - Pilvipalveluna
  - Moduulit käytännössä syytä hankkia samalta toimittajalta

Avoimen lähdekoodin hankintavaihtoehtoja

- Olemassa olevista avoimen lähdekoodin kirjastojärjestelmistä merkittävimmät:
  - [Evergreen](#) (Joensuun seutukirjaston [Avoin kirjasto 2013 -hanke](#))
  - [Koha](#)
  - [KUALI OLE](#)
- Kokonaisuuteen sopivat olemassa olevat avoimen lähdekoodin muut ohjelmistot
- Koodin ostaminen
- Moduulien teettäminen
- Koodaaminen itse

UKJ-organisaatio

- UKJ-ohjausryhmä
- UKJ-projektinhallintaryhmä
- UKJ-projektiryhmä
- Kansalliskirjaston muut asiantuntijat
- Kirjastojen asiantuntijaryhmät
  - Koollekutsuminen ja seminaari keväällä
  - Valmisteluvaiheen asiantuntijaryhmien pohjalta

UKJ-projektiryhmä

- OKM:n rahoituspäätös:
  - Kehittämispäällikkö + neljä tietojärjestelmäasiantuntijaa
- Rekrytoinnin hitauden vuoksi säästöjä:
  - Kehittämispäällikkö + viisi tietojärjestelmäasiantuntijaa
    - Projektipäällikkö
    - Teknisen kehittämisen vastaava
    - Tietokantarakenteesta vastaava
    - Aineiston hankinnan asiantuntija
    - Aineiston kuvailun asiantuntija
    - Aineiston käytön hallinnan asiantuntija

Vuoden 2013 UKJ-työn tavoitteet 1

- Vaatimusmäärittely
  - Käytännössä kuvaus uudesta kirjastojärjestelmästä ja sen toiminnoista
  - Paljon laajempi kuin perinteinen vaatimusmäärittely
  - Tehdään kokonaisarkkitehtuurimalli mielessä pitäen

Vuoden 2013 UKJ-työn tavoitteet 2

- Hankinta- I. toteutusvaiheen projektisuunnitelma
  - Miten suunnitelma toteutetaan
    - Olemassa olevien avoimen lähdekoodin ohjelmistojen kartoitus
    - Koodaaminen, koodin osto, ohjelmiston osien osto...
  - Aikataulu
  - Toteutusjärjestys
    - Alustavasti on lähdetty siitä, että bibliografinen tietokanta toteutetaan ensin

Vuoden 2013 UKJ-työn tavoitteet 3

- Suunnitelmien tarkkuus
  - Käytettävissä oleva aika ja muut resurssit
    - Suunnitelmia kehitetään tasaisesti niin pitkälle kuin ehditään
  - Toteutukseen on jätettävä tilaa suunnitelmien tarkentamiseen
    - Täydellisen ohjelmiston suunnittelu etukäteen ei ole mahdollista

UKJ-työn etenemisen seuranta

- Wikissä: <https://www.kiwi.fi/display/ukjsuunnittelu/>
- Tällä hetkellä tehdään vielä 2013 projektisuunnitelmaa ja sen työpaketteja
- Vaatimusmäärittelyn hahmottaminen on alkanut

16 40

KANSALLIS
KIRJASTO